

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ทฤษฎีการเจริญเติบโตสมัยใหม่เริ่มขึ้นจากแบบจำลองของ R.F. Harrod (ค.ศ. 1939) เป็นแบบจำลองที่สำคัญมากเนื่องจากได้พยายามตั้งคำถามที่สำคัญแก่นักเศรษฐศาสตร์ที่ต้องการพัฒนาแบบจำลองการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Model) ให้ตอบ ซึ่งทฤษฎีส่วนใหญ่จะตั้งขึ้นมาก็เพื่อที่จะตอบคำถามของ Harrod คำถามของ Harrod คือ อะไรเป็นสาเหตุของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (What causes growth?) พื้นฐานของการตอบปัญหานี้จะแยกออกได้เป็น 3 องค์ประกอบคือ

- (1) การสะสมทุนของเครื่องจักร (หรือทุน) ถูกกำหนดโดยการออม และการตัดสินใจลงทุน
- (2) การขยายตัวของประชากรได้ก่อให้เกิดอุปทานของแรงงาน (labor supply) เพื่อที่ไปทำงานกับเครื่องจักร
- (3) การพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีหรือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (technical progress) และการปรับปรุงผลิตภาพของปัจจัยการผลิต (factor productivity)

ในทฤษฎีโดยทั่ว ๆ ไปจะมีความแตกต่างกันในประเด็นของ การรวมตัวขององค์ประกอบทั้งสาม ส่วนประเด็นต่อมาก็คือ การที่จะวัดว่าองค์ประกอบนั้น ๆ ก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่าใด และเพื่อที่จะวัดว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจมากน้อยเพียงใดนั้น ได้มีการนำแนวคิดการใช้ฟังก์ชันการผลิตในระยะยาว (long-run production function) มาใช้ในการศึกษา ซึ่งการศึกษาดังนี้ได้มีการประยุกต์ใช้ฟังก์ชันการผลิต ที่มีการกำหนดรูปแบบฟังก์ชันการผลิต มีลักษณะต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไป

3.1 ฟังก์ชันการผลิต

ฟังก์ชันการผลิตเป็นการอธิบายถึง ขบวนการในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งกระบวนการผลิตนี้เป็นวิธีการที่จะเปลี่ยน ปัจจัยการผลิตทั้งชนิดที่เป็น ปัจจัยการผลิตที่มีรูปร่าง (tangible input) เช่น แร่ธาตุ ที่ดิน แรงงาน เป็นต้น และปัจจัยการผลิตที่ไม่มีรูปร่าง (intangible input) เช่น การจัดการ ความรู้ การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น ให้เป็น ผลผลิตต่าง ๆ ที่เราต้องการ ดังนั้นฟังก์ชันการผลิตก็คือ รูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการผลิตและผลผลิต

เราสามารถกำหนดรูปแบบของฟังก์ชันการผลิตได้ โดยที่กำหนดให้เป็นขบวนการผลิตสินค้า 1 ชนิด โดยมีผลผลิตจำนวนเท่ากับ q โดยที่ผลผลิตนี้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตทั้งหมด n ชนิด และกำหนดให้ปริมาณของปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดเท่ากับ v_1, \dots, v_n ดังนั้นรูปแบบของฟังก์ชันการผลิตเป็นดังนี้

$$q = f(v_1, \dots, v_n)$$

โดยที่ $f(\)$ แสดงถึง รูปแบบของฟังก์ชันการผลิตที่ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีในกระบวนการผลิต

ฟังก์ชันการผลิตมวลรวมสำหรับเศรษฐกิจ ที่สามารถกำหนดให้มี การทดแทนของปัจจัยการผลิต (factor substitution) และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (technical progress) เข้ามาอยู่ในฟังก์ชันการผลิตนั้น จะมีรูปแบบโดยทั่วไปดังนี้

$$Y = F(K, L; t)$$

เมื่อ $Y =$ ผลผลิต

K = ปัจจัยทุน

L = ปัจจัยแรงงาน

t = เวลา

โดยที่ ตัวแปร t ทำให้ฟังก์ชันการผลิตเปลี่ยนแปลง (shift) เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

จากฟังก์ชันการผลิตที่มีรูปแบบโดยทั่วไปข้างต้น เรากำหนดให้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในการผลิตมีลักษณะเป็นกลาง (neutral) จะสามารถแยกรูปแบบความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เป็นกลางได้ 3 กรณี คือ

(a) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รูปแบบของ Hick-neutral เป็นฟังก์ชันการผลิตที่แสดงถึงการขยายตัวทางด้านการผลิต (product-augmenting) คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นมีผลกับปริมาณผลผลิต โดยไม่ระบุว่า มีผลต่อปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดอย่างไร ซึ่งผลนี้เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการเพิ่มของประสิทธิภาพ (efficiency) ของปัจจัยทุนและแรงงานในขนาดเดียวกัน สามารถเขียนเป็นฟังก์ชันการผลิต ได้ดังนี้

$$Q = A_{(t)} F(K, L)$$

เมื่อ $A_{(t)}$ คือ ดัชนีวัดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

กำหนดให้ดัชนีวัดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี $A_{(t)}$ มีอัตราการเติบโตของผลิตภาพ (productivity) เฉลี่ยเท่ากับ m ดังนั้น

$$A = Be^{mt}$$

โดยที่ e คือ exponential

และ

$$Q = B e^{mt} K^\alpha L^\beta$$

α คือ ความยืดหยุ่นของปัจจัยทุน

β คือ ความยืดหยุ่นของปัจจัยแรงงาน

(b) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รูปแบบของ Solow-neutral หรือ Pure Capital-augmenting Technical Progress คือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีผลเป็นการเสริมความสามารถในการผลิตของปัจจัยทุนแต่ละหน่วย (capital-augmenting) ซึ่งเกิดจาก ผลผลิตส่วนเพิ่มของปัจจัยแรงงานคงที่ ณ อัตราส่วนผลผลิตต่อแรงงานคงที่แต่อัตราส่วนผลผลิตของทุนต่อผลผลิตไม่คงที่ สามารถเขียนฟังก์ชันการผลิต ได้ดังนี้

$$Q = S[A_{ct}, K, L]$$

กรณีนี้ จะมีการกำหนดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในรูปแบบของ หน่วยประสิทธิภาพ (efficiency units) ที่จะเข้าไปกระทบต่อปัจจัยทุน โดยตรง โดยมีข้อสมมติว่าเมื่อเวลาผ่านไปย่อมทำให้ปัจจัยทุนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม สามารถกำหนดเป็นรูปแบบได้ดังนี้

$$K^* = e^{nt} K_a$$

เมื่อ K_a คือ ปัจจัยทุนที่ใช้จริง (actual capital)

K^* คือ ปัจจัยทุนที่รวมประสิทธิภาพ (capital input in efficiency units)

n คือ อัตราการเติบโตของผลผลิตปัจจัยทุนโดยเฉลี่ย

ดังนั้น

$$Q = A(e^{nt} K_u)^\alpha L^\beta$$

และ

$$Q = A(K^*)^\alpha L^\beta$$

(c) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รูปแบบของ Harrod-neutral หรือ Pure Labor-augmenting Technical Progress คือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีผลเป็นการเสริมความสามารถในการผลิตของปัจจัยแรงงานแต่ละหน่วย (labor-augmenting) ซึ่งเกิดจาก ผลผลิตภาพส่วนเพิ่มของปัจจัยทุนคงที่ ณ อัตราส่วนทุนต่อแรงงานคงที่ และผลผลิตภาพส่วนเพิ่มของปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้น สามารถเขียนเป็นฟังก์ชันการผลิตได้ดังนี้

$$Q = H e^{vt} A_{(t)} L^j$$

กรณีนี้ จะมีการกำหนดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในรูปแบบของหน่วยประสิทธิภาพ ที่ จะเข้าไปกระทบต่อปัจจัยแรงงานโดยตรง โดยมีข้อสมมติว่าเมื่อเวลาผ่านไปย่อมทำให้ ปัจจัยแรงงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม สามารถกำหนดเป็นรูปแบบได้ดังนี้

$$L^* = e^{vt} L_u$$

เมื่อ L_u คือ ปัจจัยแรงงานที่ใช้จริง (actual labor)

L^* คือ ปัจจัยแรงงานที่รวมประสิทธิภาพ (labor input in efficiency units)

v คือ อัตราการเติบโตของผลิตภาพของปัจจัยแรงงานโดยเฉลี่ย

ดังนั้น

$$Q = AK^\alpha (e^{vt} L_a)^\beta$$

และ

$$Q = AK^\alpha (L^*)^\beta$$

3.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้มีการใช้ฟังก์ชันการผลิตทั้ง 3 รูปแบบ คือ Hick-neutral Solow-neutral และ Harrod-neutral จึงจำเป็นต้องมีการประเมินค่า อัตราการเติบโตของผลิตภาพปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ในการศึกษา และในการกำหนดรูปแบบของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทั้ง 3 รูปแบบนี้ เราสามารถใช้รูปแบบของ Hick-neutral เพื่อการประเมินค่า อัตราการเติบโตของผลิตภาพของปัจจัยการผลิต (m) ได้ ส่วนกรณี Solow-neutral และ Harrod-neutral นั้น ไม่สามารถที่จะประเมินอัตราการเติบโตของผลิตภาพปัจจัยการผลิต (n, v) ได้โดยตรง ในการศึกษาครั้งนี้ จึงมีข้อสมมติเบื้องต้นคือ กำหนดให้อัตราการเติบโตของประสิทธิภาพปัจจัยการผลิตเฉลี่ยของทั้ง 3 รูปแบบเท่ากัน ($m=n=v$)

ดังนั้นเราจะสามารถกำหนดรูปแบบของฟังก์ชันการผลิต เพื่อใช้ในการประมาณค่า อัตราการเติบโตของผลิตภาพปัจจัยการผลิตตามรูปแบบของ Hick-neutral ได้ดังนี้

$$Y = B e^{mt} K^\beta L^\alpha$$

ทำสมการให้อยู่ในรูป \log_e จะได้

$$\ln Y = \ln B + \alpha \ln K + \beta \ln L + mt + u \quad \text{---(3.1)}$$

นำสมการที่ (3.1) ไปประเมินหาค่า m โดยวิธี Ordinary Least Square กับข้อมูลอนุกรมเวลาของประเทศไทย ทำให้สามารถที่จะประเมินค่าของ อัตราการเติบโตของ ผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตได้

เมื่อได้ค่าอัตราการเติบโตของผลผลิตภาพปัจจัยการผลิต ($m=n=v$) แล้วเราสามารถ นำค่าดังกล่าว ไปปรับข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตาม แบบจำลองในการศึกษา ที่มีรูปแบบตามที่เรากำหนดขึ้น โดยที่นำอัตราการเติบโตของผลผลิตภาพของปัจจัยทุน (n) ไปปรับกับ ปัจจัยทุนที่ใช้จริง (K_u) เพื่อให้เป็น ปัจจัยทุนที่รวมประสิทธิภาพ (K^*) ในแบบจำลองของ Solow-neutral เช่นเดียวกันกับการนำ อัตราการเติบโตของผลผลิตภาพของปัจจัยแรงงาน (v) ไปปรับกับ ปัจจัยแรงงานที่ใช้จริง (L_u) เพื่อให้เป็นปัจจัยแรงงานที่รวมประสิทธิภาพ (L^*) ในแบบจำลองของ Harrod-neutral

ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่จะประมาณค่าผลของการส่งออก และการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศที่มีผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทยนี้ ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองการเติบโตทางเศรษฐกิจของนีโอคลาสสิก (Neoclassic growth model) มีการพัฒนาโดย Michalopoulos and Jay (1973) Bela Balassa (1978, 1985) Tyler (1981) และ Rati Ram (1985, 1987) ซึ่งได้รวมการส่งออกเข้าไปในฟังก์ชันการผลิตเป็นปัจจัยการผลิตร่วมกับ ทุนและแรงงาน ซึ่งยืนยันตามแนวทางนีโอคลาสสิกที่สนับสนุนว่าประสิทธิภาพการส่งออก และนโยบายการมุ่งส่งเสริมการส่งออก มีผลกระทบที่สำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอันเป็นผลเนื่องมาจาก

- 1) ผลตอบแทนในรูปของประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นของความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantage)
- 2) ได้รับผลของการประหยัดจากขนาดเนื่องจากการขยายตัวของตลาด
- 3) มีการนำศักยภาพของประเทศออกมาใช้มากขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องทำให้เกิดแรงจูงใจให้มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีเร็วมากขึ้น

ตั้งนั้นจึงมีการกำหนดให้การส่งออก (X) เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นอีกปัจจัยหนึ่ง
และกำหนดฟังก์ชันการผลิตเป็นไปตามกรณีต่าง ๆ ได้ดังนี้

(a) กรณี Hick-neutral

$$Y = A_{(t)} F(K, L, X)$$

หรือ

$$Y = AK^a L^b X^c$$

ทำดิฟเฟอเรนเชียลโดยเทียบกับเวลา

$$\frac{dY}{dt} = K^a L^b X^c \frac{dA}{dt} + aAK^{a-1} L^b X^c \frac{dK}{dt} + bAK^a L^{b-1} X^c \frac{dL}{dt} + cAK^a L^b X^{c-1} \frac{dX}{dt}$$

หารสมการด้วย Y แล้วจัดรูป

$$\frac{1}{Y} \frac{dY}{dt} = \frac{1}{A} \frac{dA}{dt} + a \frac{1}{K} \frac{dK}{dt} + b \frac{1}{L} \frac{dL}{dt} + c \frac{1}{X} \frac{dX}{dt}$$

กำหนดให้ $G_y = \frac{1}{Y} \frac{dY}{dt}$ คือ อัตราการเติบโตของผลผลิต

$$G_y = \frac{1}{Y} \frac{dY}{dt}$$

$G_A = \frac{1}{A} \frac{dA}{dt}$ คือ อัตราการเติบโตทางเทคโนโลยี

$$G_A = \frac{1}{A} \frac{dA}{dt}$$

$$G_k = \frac{1dK}{Kdt} \text{ คือ อัตราการเติบโตของปัจจัยทุน}$$

$$G_1 = \frac{1dL}{Ldt} \text{ คือ อัตราการเติบโตของปัจจัยแรงงาน}$$

$$G_x = \frac{1dX}{Xdt} \text{ คือ อัตราการเติบโตของการส่งออก}$$

เขียนในรูปของสมการการเติบโตได้ดังนี้

$$G_y = G_c + aG_k + bG_1 + cG_x + u \quad \text{---(3.2)}$$

โดยที่ a = ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อปัจจัยทุน

b = ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อปัจจัยแรงงาน

c = ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการส่งออก

u = ความคลาดเคลื่อน

(b) กรณี Solow-neutral

$$Y = SA_{(c)} K^a L^b X^c$$

หรือ

$$Y = A(K^*)^{a^*} L^{b^*} X^{c^*}$$

ทำดีฟเฟอเรนเชียลโดยเทียบกับเวลา

$$\frac{dY}{dt} = (K^*)^{a^*} L^* X^* \frac{dA}{dt} + a^* A (K^*)^{a^*-1} L^* X^* \frac{dK^*}{dt} + bA (K^*)^{a^*} L^{b-1} X^* \frac{dL}{dt} + cA (K^*)^{a^*} L^* X^{c-1} \frac{dX}{dt}$$

หารสมการด้วย Y แล้วจัดรูป

$$\frac{1dY}{Ydt} = \frac{1dA}{Adt} + a^* \frac{1dK^*}{K^*dt} + b \frac{1dL}{Ldt} + c \frac{1dX}{Xdt}$$

กำหนดให้ $G_k^* = \frac{1dK^*}{K^*dt}$ คือ อัตราการเติบโตของปัจจัยทุนที่รวมประสิทธิภาพ

เขียนในรูปของสมการการเติบโตได้ดังนี้

$$G_y = G_t + a^* G_k^* + bG_l + cG_x + u \quad \text{--- (3.3)}$$

โดยที่ a^* = ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อปัจจัยทุนที่รวมประสิทธิภาพ

(c) กรณี Harrod-neutral

$$Y = H[K, A_{(t)}, L, X]$$

หรือ

$$Y = AK^a (L^*)^{b^*} X^c$$

ทำดิฟเฟอเรนเชียลโดยเทียบกับเวลา

$$\frac{dY}{dt} = K^a (L^*)^{b^*} X^c \frac{dA}{dt} + aAK^{a-1} (L^*)^{b^*} X^c \frac{dK}{dt} + b^* AK^a (L^*)^{b^*-1} X^c \frac{dL^*}{dt} + cAK^a (L^*)^{b^*} X^{c-1} \frac{dX}{dt}$$

หารสมการด้วย Y แล้วจัดรูป

$$\frac{1}{Y} \frac{dY}{dt} = \frac{1}{A} \frac{dA}{dt} + a \frac{1}{K} \frac{dK}{dt} + b^* \frac{1}{L^*} \frac{dL^*}{dt} + c \frac{1}{X} \frac{dX}{dt}$$

กำหนดให้ $G_1^* = \frac{1}{L^*} \frac{dL^*}{dt}$ คือ อัตราการเติบโตของปัจจัยแรงงานที่รวมประสิทธิภาพ

เขียนในรูปของสมการการเติบโตได้ดังนี้

$$G_y = G_t + aG_k + b^* G_1^* + cG_x + u \quad (3.4)$$

โดยที่ b^* = ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อปัจจัยแรงงานที่รวมประสิทธิภาพ

การศึกษาครั้งนี้ต้องการประมาณค่าผลของการส่งออกและผลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้สมการที่ 3.2, 3.3 และ 3.4 ประมาณค่าโดยใช้วิธีการ ordinary least square กับข้อมูลอนุกรมเวลาของประเทศไทย จึงมีการแยกสมการเพื่อการประมาณค่าออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- (1) ศึกษาผลของการส่งออกที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ
- (2) ศึกษาผลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

(1) ศึกษาผลของการส่งออกที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

กรณีที่เราต้องการทราบถึงผลกระทบของการส่งออกของแต่ละภาคการผลิตว่ามีผลกระทบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงใด ศึกษาโดยกำหนดให้ x_a คือ การส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งประกอบด้วย การส่งออกสินค้าในหมวด ผลิตภัณฑ์กรรมผลิตภัณฑ์ประมง และผลิตผลป่าไม้ x_i คือ การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วย การส่งออกสินค้าในหมวดผลิตผลเหมืองแร่ และผลิตผลอุตสาหกรรม x_s คือ การส่งออกบริการ เป็นมูลค่าของบริการที่ประเทศได้รับทั้งสิ้น และ x_{gs} คือ การส่งออกสินค้าและบริการ ซึ่งประกอบด้วย การรวมมูลค่าการส่งออกสินค้าในทุกหมวดกับการส่งออกบริการทั้งหมด

กรณี (a) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.2 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Hick-neutral

สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xa} G_{xa} + u \quad \text{--- (3.5)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xi} G_{xi} + u \quad \text{--- (3.6)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xs} G_{xs} + u \quad \text{--- (3.7)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xgs} G_{xgs} + u \quad \text{--- (3.8)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{2xa} G_{xa} + c_{2xi} G_{xi} + c_{2xs} G_{xs} + u \quad \text{--- (3.9)}$$

กรณี (b) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.3 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Solow-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a^* G_k^* + bG_1 + c_{1xa} G_{xa} + u \quad \text{--- (3.10)}$$

$$G_y = G_t + a^* G_k^* + bG_1 + c_{1x1} G_{x1} + u \quad \text{--- (3.11)}$$

$$G_y = G_t + a^* G_k^* + bG_1 + c_{1xs} G_{xs} + u \quad \text{--- (3.12)}$$

$$G_y = G_t + a^* G_k^* + bG_1 + c_{1xgs} G_{xgs} + u \quad \text{--- (3.13)}$$

$$G_y = G_t + a^* G_k^* + bG_1 + c_{2xa} G_{xa} + c_{2x1} G_{x1} + c_{2xs} G_{xs} + u \quad \text{--- (3.14)}$$

กรณี (c) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.4 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Harrod-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + aG_k + b^* G_1^* + c_{1xa} G_{xa} + u \quad \text{--- (3.15)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^* G_1^* + c_{1x1} G_{x1} + u \quad \text{--- (3.16)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^* G_1^* + c_{1xs} G_{xs} + u \quad \text{--- (3.17)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^* G_1^* + c_{1xgs} G_{xgs} + u \quad \text{--- (3.18)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^* G_1^* + c_{2xa} G_{xa} + c_{2x1} G_{x1} + c_{2xs} G_{xs} + u \quad \text{--- (3.19)}$$

และเราจะพิจารณาการส่งออกสินค้า แยกตามประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ การส่งออกสินค้าไปประเทศญี่ปุ่น(x_{ja}) ซึ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งสิ้นที่ส่งไปยังประเทศญี่ปุ่น การส่งออกสินค้าไปอเมริกา(x_{us}) ซึ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งสิ้นที่ส่งไปยังประเทศอเมริกาและการส่งออกสินค้าไป กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป(x_{ec}) ซึ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งสิ้นที่ส่งไปยังประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

กรณี (a) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.2 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Hick-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xus} G_{xus} + u \quad \text{--- (3.20)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xja} G_{xja} + u \quad \text{--- (3.21)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{1xec} G_{xec} + u \quad \text{--- (3.22)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + bG_l + c_{2xus} G_{xus} + c_{2xja} G_{xja} + c_{2xec} G_{xec} + u \quad \text{--- (3.23)}$$

กรณี (b) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.3 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Solow-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a^*G_k^* + bG_l + c_{1xus} G_{xus} + u \quad \text{--- (3.24)}$$

$$G_y = G_t + a^*G_k^* + bG_l + c_{1xja} G_{xja} + u \quad \text{--- (3.25)}$$

$$G_y = G_t + a^*G_k^* + bG_l + c_{1xec} G_{xec} + u \quad \text{--- (3.26)}$$

$$G_y = G_t + a^*G_k^* + bG_l + c_{2xus} G_{xus} + c_{2xja} G_{xja} + c_{2xec} G_{xec} + u \quad \text{--- (3.27)}$$

กรณี (c) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.4 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Harrod-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + aG_k + b^*G_1^* + c_{1xus}G_{xus} + u \quad \text{--- (3.28)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^*G_1^* + c_{1xja}G_{xja} + u \quad \text{--- (3.29)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^*G_1^* + c_{1xec}G_{xec} + u \quad \text{--- (3.30)}$$

$$G_y = G_t + aG_k + b^*G_1^* + c_{2xus}G_{xus} + c_{2xja}G_{xja} + c_{2xec}G_{xec} + u \quad \text{--- (3.31)}$$

(2) ศึกษาผลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

กรณีเราต้องการแยกศึกษาถึง ผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (fdi) และการลงทุนรวมหักด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ (K - fdi) ว่ามีผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างไร ซึ่ง การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คือ การลงทุนที่ผู้ลงทุนต่างประเทศมีส่วนเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในการควบคุมกิจการนั้นด้วย เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น (equity) และเงินกู้จากผู้ลงทุนต่างประเทศหรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง (loan)

โดยที่ในแบบจำลองแยกทุนทั้งหมดออกเป็น $K = (K-fdi) + fdi$ ดังนั้นสามารถศึกษาโดย

กรณี (a) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.2 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Hick-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_1G_{k-fdi} + a_2G_{fdi} + bG_1 + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.32)}$$

กรณี (b) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.3 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Solow-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_1^* G_{k-fd1}^* + a_2^* G_{fd1}^* + bG_1 + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.33)}$$

กรณี (c) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.4 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Harrod-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_1 G_{k-fd1} + a_2 G_{fd1} + b^* G_1 + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.34)}$$

กรณีต่อมาเราแยกการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศออกเป็น การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม (fdii) ซึ่งประกอบด้วย การลงทุนจากต่างประเทศในหมวดอุตสาหกรรม กัมหมือ่งแร่และย่อยหิน และ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคบริการ (fdis) ซึ่งประกอบด้วย การลงทุนจากต่างประเทศในหมวด สถาบันการเงิน การค้า การก่อสร้าง การบริการ การลงทุน และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ สามารถศึกษาโดย

กรณี (a) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.2 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Hick-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_3 G_{k-fd1} + a_4 G_{fd11} + a_5 G_{fd1s} + bG_1 + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.35)}$$

กรณี (b) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.3 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Solow-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_3^* G_{k-fd1}^* + a_4^* G_{fd11}^* + a_5^* G_{fd1s}^* + bG_1 + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.36)}$$

กรณี (c) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.4 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Harrod-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_3 G_{k-fd1} + a_4 G_{fd11} + a_5 G_{fd1s} + b^* G_1^* + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.37)}$$

และเนื่องจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มีแหล่งที่มาที่สำคัญคือการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นจึงมีการศึกษาโดยแยกการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศออกเป็นการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น (fdij) ซึ่งเป็นมูลค่าของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิที่มาจากประเทศญี่ปุ่น สามารถศึกษาได้โดย

กรณี (a) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.2 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Hick-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_6 G_{k-fd1j} + a_7 G_{fd1j} + bG_1 + cG_{xgs} + u \quad \text{--- (3.38)}$$

กรณี (b) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.3 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Solow-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_6^* G_{k-fd1j}^* + a_7^* G_{fd1j}^* + bG_1 + cG_{xgse} + u \quad (3.39)$$

กรณี (c) วิเคราะห์จากสมการที่ 3.4 โดยฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Harrod-neutral สมการเพื่อการประมาณค่าจะเป็นดังนี้

$$G_y = G_t + a_6 G_{k-fd1j} + a_7 G_{fd1j} + b^* G_1 + cG_{xgse} + u \quad (3.40)$$

ดังนั้นสมการที่จะทำการวิเคราะห์ด้วยข้อมูลจริงเพื่อที่จะหาผลของการส่งออกและ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยจะคำนวณจากสมการข้างต้น คือ สมการที่ 3.5 ถึง 3.40